



## KRISTUS - MŪSŲ VILTIS

Ištrauka

I

Džiaugiuosi, kad kartu praleisime šią dieną nagrinėdami labai svarbią temą - kas yra mūsų viltis, o ypač - kas yra tas, į kurį mūsų viltis nukreipta.

Kas yra mūsų viltis? Tai - Jėzus Kristus. Žmogų nepaprastai nušviečia atradimas, kas yra jo viltis. Galėtume sakyti, kad ši bažnyčia, kurioje esame šiandien susirinkę, yra mūsų vilties simbolis. Pažvelkime į jos skliautus - tai dangus, atviras žemei. Mes esame žemėje: sėdime ant suolų ar ant žemės, o pakėlę galvas regime atvirą dangų. Vadinasi, esame sukurti dangui. Žemė yra nukreipta į dangų, šie atidaryti langai mums praveria dangų. Žmogaus žvilgsnis ypatingas tuo, kad jis nesibaigia žeme. Mūsų horizontas - dangus, atvertas dangus. Kaip tik apie tai byloja ši aštuoniakampė bažnyčia. Aštuoni kampai - tai septynios dienos, atsiveriančios aštuntajai - Jėzaus, kuris iš tikrųjų mums atveria dangų, Prisikėlimo dieną.

Dažnai manome, kad dangus labai abstraktus. Sakysite, kad ten, aukštai, "dangus" truputį apšepęs, bet jis yra atviras, nors, tiesą sakant, labai aukštas!.. Galime į jį žiūrėti, bet ar jis tikrai mums duotas? Ar turime palikti žemę, kad gyventume atviru dangumi? Nejaugi žemėje gyvename tam, kad iš jos bėgtume? Kodėl turime būti žemėje, jeigu esame sukurti dangui? Galėtume sakyti: gyvename žemėje, o dangus labai tolimas, jis tėra idealas! Argi galime visą laiką gyventi idealu?..

Žmonijos istorija nužymėta visokiausiomis žmogaus viltimis. Matyti, kad žmogaus širdis kupina lūkesčių ir vilčių, ir jis deda visas pastangas joms įgyvendinti. Dažnai jis toks vargšas, kad tapęs galingesnis tikisi įgyvendinsias savo širdies viltis. Taigi žmonija turėtų pasiekti vis didesnę laimę, nes įgyja vis daugiau galios. Dar niekad jos nebuvo tokia galinga kaip šiandien. Mokslas leido mums patirti tariamą visagalybę. Tad ar neturėtume priemonių savo giliausioms viltims įgyvendinti? Žmogus yra vilčių būtybė, jis vis kažko laukia, trokšta. Bet ko? Pažvelkime į mūsų pasaulį - ar jame daugiau laimės nei prieš penkiasdešimt metų? Nei prieš tūkstantį metų? Nei prieš du ar tris tūkstančius? Ar galime tikėtis tapti laimingesni, naudodamiesi turimomis priemonėmis? Ar įstengiame kopti į dangų savo jėgomis?..

Žmogus užsimojo pakilti iki dangaus. Prisimenat mitą apie Babelio bokštą? Žmonės siekė pastatyti bokštą, kylantį vis aukščiau, iki pat dangaus. O Dievas pažvelgė iš aukštybių į statomą bokštą ir tarė: "Jeigu leisiu jiems ir toliau statyti, jie iki dangaus užsiropš!"

Atrodo, kad dėl bokštų mes visai neseniai buvome išpėti. Bokštas žmogui yra simbolis. Bet ar jis išreiškia tikrąjį vilties kelią? Viename žemės krašte žmonės stato aukščiausius bokštus, o kiti taip pavydi, kad juos sugriauna.

Kova dėl bokštų kelia didžiulį išpūdį. Vieni ir kiti siekia visagalybės, o iš esmės trokšta laimės - kurią sau suteiktų pats žmogus, savo jėgomis įgyvendindamas visas savo viltis.

Matome, kad mumyse glūdi pagunda griebtis bet kokių priemonių savo viltims įgyvendinti. Kažkas yra pasakęs: "Jūsų laukiamas dangus - tai jūs patys! Tad ir toliau stenkitės užkariauti save ir tariamai nepasiekiamą dangų turėsite savyje. Įsiamžinsite žmonijos istorijoje savo pačių nusikalta laime". Gal prikišite, kad perdedu, bet atidžiau apsižvalgę pamatysite, jog aplinkiniai įvykiai tai patvirtina: norime užvaldyti savo laimę, vienaip ar kitaip tapti jos šeimininkais, naudodami žmogiškas ir pasitelkę net labai neįprastas priemones, tarsi savinimusi galėtume užkariauti savo laimę.

Ar tai svajonė, ar tikrovė? Ar tokia mūsų viltis? Ar to privalome trokšti? O jei mūsų viltis būtų didesnė už patį aukščiausią bokštą, ar dangų siekiantys bokštai tikrai mums ją suteiktų? Ar suteiktų slapta trokštamos laimės?

Kas pasakytų, kad netrokšta laimės? Kas toji laimė? Tikroji laimė? Tikrasis dangus, atbaigiantis žemę ir suteikiantis jai prasmę? Taip, šios bažnyčios grindinys, ant kurio sėdime, viltimi mus atgręžia į dangų. Danguis atviras, bet dar nepasiektas. Ir čia staiga nušvinta aštuoneto simbolis: tai aštuntoji diena, Viešpaties diena, Kristaus diena, naujosios Velykos. Kodėl su tokiu įsitikinimu kalbame apie žmogui atiduotąjį dangų? Ir kodėl esame įsitikinę, kad tai tas pats dangus, kurį nešiojamės širdyje ilgėdamasi laimės?

Mes žvelgiame tarsi dvejopai: vienas požiūris skatina mus siekti didžiausios žemiškos galybės ir laimę atrasti ant žemės bei žemėje.

Vakar vakare su čia atėjusiais dalijomės mintimis apie Apreiškimą Jonui. Ten rasime stiprius žodžius, saugotinus širdyje. Jonas mini "žemės gyventojus". Kas tie "žemės gyventojai"? Ne tie, kurie tiesiog gyvena žemėje, nes šia prasme ir mes esame žemės gyventojai. Tad kas tokie Apokalipsės "žemės gyventojai"? Tai žmonės, kurių akiratis baigiasi žeme, kurie laimės vaikosi tik žemėje ir mano, kad vieną gražią dieną žemė jiems atneš laimę: galbūt po dviejų kartų, galbūt po dešimties, galbūt po šimto... Galiausiai žemė padarys žmogų laimingą!..

Ar tai tikroji viltis? O gal tik žmogiškosios viltys, kurios gali mus smarkiai nuvilti, gal tik neaiški svajonė ar iliuzija, negalinti išpildyti giliausių troškimų? Ką gi reiškia turėti viltį? Ko mes viliamės? Žemiškojo horizonto ar kažko daug daugiau, ko žemė duoti negali?

Mes esame ne vien kūnas. Savo kūnu esame fizinė tikrovė. Tačiau jame paslėpta dvasinė siela, dvasinis gyvenimas. Žmogus - tiesiog neįtikėtina būtybė. Sakytume, jis tarsi horizontas, plytintis tarp žemės ir dangaus. Išties kūnu esame labai arti žemės. Mūsų kūnas suartina mus su žeme. Jis iš žemės. Prisiminkime Pradžios knygą: Kūrėjas paėmė žemės dulkių mums sukurti. Bet mes esame ne vien kūnas. Kartu (ir dar labiau nei kūnas) esame dvasinė vidybė, dvasinė siela, gili paslaptis, kurią kiekvienas saugo savo gelmėje ir kuri yra žymiai labiau "mes" nei mūsų kūnas. Ji yra suvienyta su mūsų kūnu, bet dvasinė - mūsų dvasia. Dar labiau negu kūnas esame dvasinis kūrinys, gebantis gyventi vidumi. Mes turime dvasinę sielą, gilią paslaptį, slypinčią kiekviename iš mūsų, kuri yra žymiai labiau mes, nei mūsų kūnas.

Esame dvasinės būtybės, tačiau ikūnytos - horizontas tarp žemės ir dangaus, nuostabus slėpinys ir visos kūrinijos šedevras, kur kas didesnis negu vien dvasiniai kūriniai! Šioje bažnyčioje jų atvaizduota daugybė - visi šie skraidantys angelai, atveriantys dangų ir laikantys jį atvirą. Dangu mums atidaro angelai! Jie atveria dangų mums, nes esame nuostabūs Dievo šedevrai, tačiau sujungti su medžiaga. Nepaprastas slėpinys!

Nesakau, kad medžiaga bloga. Galėtume svarstyti: "Aš esu sukurtas būti vien dvasia - kaip angelai! Tapęs dvasia, imsiu ir nuskrisiu sau! Man išaugs sparnai ir aš pakilsiu iki pat dangaus! Norint tapti žmogumi reikia vieną dieną tapti angelu! Tad teišauga sparnai, kad nuskrisčiau į dangų!.." Bet mūsų viltis yra ne tai!..

Ar galvojate, kad įmanoma tapti angelu?! Ne! Dievas norėjo, kad būtumėte žmogumi: siela, suvienyta su kūnu. Joks žmogus negali apsieiti be vieno ar kito. Esame vientisi. Dievas panorio pasirinkti būtent tokį žmogų, kad padarytų jį visų savo pažadų, savo meilės objektu. Viltis susijusi su pažadu. Štai kodėl virš mūsų atsivėręs dangus nėra mirasas, nėra idealas. Tai tikrasis mus mylinčio Dievo, mylinčio dėl mūsų pačių, pažadas.

Žmogus yra vienintelis kūrinys, kurio Dievas norėjo dėl jo paties. Dievas nori žmogaus labiau nei visų kitų kūrinių. Ir jeigu jis jo nori, jeigu įgalina jį egzistuoti, tai tam, kad pripildytų meilės.

Esame vieninteliai kūriniai, norimi dėl mūsų pačių, vien iš meilės, dovanai. Ką reiškia "dovanai"? Ogi kad Dievui nieko nereikia. Jam nieko netrūksta, jis yra visiškai laimingas. Jis - šviesos ir meilės pilnatvė, jam nieko nestinga, jis nesijaučia vienišas. Vieniši jaučiamės mes, bet ne Jis, Dievas. Tad kodėl jis vis dėlto kuria kitas būtybes? Dievas jas sukūrė ne dėl savęs, bet tik dėl jų. Žmogus yra trokštamiausias Dievo kūrinys todėl, kad jis yra būtybė, kurią Dievas nori ypatingai pripildyti meilės, savosios meilės - perduoti žmogui visa, ką gali, pripildyti taip, kad būtų neįmanoma jam dar ką nors duoti.

Nepamirškime aštuntosios psalmės, nuostabaus šūksnio, retkarčiais turinčio prasiveržti iš mūsų širdžių, net tada, kai gyventi sunku ir kai žmogaus slėpinys atrodo nežvelgiamas. Kai kenčiame, sergame ar liūdime, mylėti sunku. Tuomet priekaištaujame Dievui: "Ką čia padarei? Kodėl mane sukūrei?" O aštuntoji psalmė - tai padėkos ir nuostabos šūksnis. Mes nebemokame stebėtis. Pasiduodame visokiausių technikos stebuklų vilionėms, bet pamirštame stebėtis tuo, ką Dievas yra sukūręs dovanai. Žavėtis gamta. Jūsų šalies gamta nuostabi, dar nepaliesta, galime gėrėtis jos grožiu saulei tekant ar leidžiantis. Tačiau psalmininkas apgieda dar didesnę nuostabą: "Kas tas žmogus, kad jį atmeni?.. Tu padarei jį tik truputį žemesnį už save... Tu jį padarei bemaž dievą! Ką tu sukūrei? Kaip čia nutiko, kad jis tik truputį žemesnis už Tave?"

Žmogus tikrai yra Dievo kūrinijos viršūnė, kaip tik todėl Dievas deda į jį begalines viltis, kaip tėvas ar motina puoselėja beribes viltis dėl savo mažutėlio. Bet Dievo viltis kur kas didesnė nei visos žemiškųjų tėvų viltys dėl savo vaiko. Dievas mums skyrė neįtikėtinus pažadus, nes jis - mūsų Tėvas. Dievas yra Tėvas, tad jis yra ir tėvas, ir motina. Kitaip sakant, reikia pasitelkti ir žemiškąją tėvystę, ir motinystę, norint bent iš dalies atskleisti Dievo tėvystės pilnatvę.

"Kas tas žmogus, kad jį atmeni?.. Tu padarei jį tik truputį žemesnį už save..." Tad ko, Dieve, Tu tikiesi iš žmogaus? Dėl ko Tu sukūrei mus, leidai mums egzistuoti? Klausimas "Kodėl leidai man egzistuoti?" neturi būti priekaištingas, kaip kartais pasitaiko. Juk mes labai dažnai priekaištauojame Dievui, nepatenkinti dėl savo ribotumo, kančių. Tuomet klausinėjame Dievą ir tarsi norime Jį priversti atsakyti. Tačiau dabar kreipkimės į Jį visai kitaip: "Dieve, kokią paslaptį parengi žmogui? Kokį Tėvo pažadą davei žmogui? Kuo su tuo žmogumi trokšti pasidalyti? Kur nori jį nuvesti? Į kokį gyvenimą jį kvieti? Į kokią šviesą? Kokio akiračio galiu tikėtis būdamas su Tavimi?"

Reikia, kad mūsų širdis iš naujo atsivertų. Mūsų širdis vis reikalauja, ji vis nepatenkinta, vis kaltina. O būdama nepatenkinta, ji nori tapti galinga, kad paveržtų tai, ko neturi. Tuomet mūsų širdis suakmenėja, susitraukia, tampa nerami, bijo nepasiekti užsibrėžto tikslo. Tada tegalvojame apie save, o visi aplinkiniai tampa grėsmingi, nes gali atimti tai, ko siekiame. Galbūt jie stipresni už mus, turintys daugiau priemonių nei mes, galbūt jie turtingesni, protingesni, apsuksesni? Tokios mintys aplanko visus, nes esame bailios, užsisklendusios savyje būtybės ir mums labai sunku išlikti atvirais, teisingiems patiems sau. Kaip tokie tampame?

Pradžios knygoje ir minėtoje psalmėje matome: mums pažadėta, kad būsime Dievo dalininkai. Kodėl šis pažadas atrodo toks tolimas? Kodėl kartais kaltiname Dievą ir reikalaujame duoti ataskaitą? Netgi tai, ką jis norėtų dovanoti, nieko nelaukdami pasiimtume patys.

Prisimenate Evangelijos pagal šv. Luką nuostabųjį palyginimą apie du sūnus? Jaunesnysis veržiasi užvaldyti savo palikimo dalį ir sako tėvui: "Tučtuojau man viską atiduok, kad galėčiau daryti, ką noriu! Pagaliau galėsiu pats save padaryti laimingą". Ir jis priverčia tėvą viską atiduoti.

Jūs puikiai prisimenate šios istorijos pabaigą: sūnus palaidūnas išeikvoja tėvo turta ir atsiduria kiaulių draugijoje. O tikėjosi pats pasiekti savo laimę! Sakytume, jis plėšte išplėšė palikimą iš tėvo rankų, užuot priėmęs jį su pasitikėjimu. Ir štai patenka tarp kiaulių! Paršeliai kur kas laimingesni už jį! Keista laimė!.. Paršeliai laimingesni už žmogų!.. Juk tai baisu!..

Jėzaus palyginimai labai paprasti, bet aiškūs, jie turėtų mus pažadinti. Tas sūnus neturėjo vilties. Nepasitikėdamas savo tėvu jis pamanė sau: "Geriau pats pasiimsiu tai, ko nesitikiu gausias". Jis pasiglemžė visus tėvo turtus, skirtus jam, tačiau užuot tapęs laimingas, atsidūrė tarp laimingesnių už jį kiaulių!

Ar ne toks nūdienos pasaulis? Paršeliai laimingesni už mus! Laimė!.. Nes sūnus, žiūrėdamas į ėdančias kiaules ir pats badaudamas, sako sau: "Galbūt galėčiau sugrįžti pas tėvą? Gal jis man duos užsidirbti pragyvenimui?" Gerai, kad galime sugrįžti pas tėvą. Sūnaus meilė dar nėra labai didelė. Jis dar nemyla savo tėvo. Bet merdėdamas tarp nutukusių, tarpstančių kiaulių pagalvoja: "Galbūt tėvas išgelbės mane nuo mirties?"

Todėl jis ir grįžta pas tėvą. Sūnus dar nepažįsta savo tėvo širdies. Tik tada, kai tėvas jį priims, jis pirmą kartą pažins, kas yra jo tėvas! Sūnus apstulbintas tėvo priėmimo, mat tikėjosi, kad tėvas sakys: "Matai? Taip tau ir reikia! Nenorėjau iškart duoti visko, ko prašei. Tu viską iššvaistei,

išeikvojai visą turta, dabar pats kapstykis! Galbūt pavesiu tau koki kampa savo ūkyje, kad iš bado nemirtum, bet už bausmę ten ir liksi visą gyvenimą!"

Tačiau įvyko ne taip... Sūnų sukrėtė, kad tėvas jo ne tik neaprėkė, nenubaudė, bet kad tėvas jo laukė!.. Jis buvo laukiamas!.. Kodėl tėvas jo laukė? Juk tas sūnus neturėjo nieko, už ką jį būtų galima mylėti?! Jis toks kaip mes - godžiai norintis pasisavinti tai, ko trokšta. Kai nepasiseka, jis grįžta pas tėvą, kad vėl jį išnaudotų. O tėvas jo laukia!..

Tėvo laukimas slėpiningas. Ką jis reiškia? Kas laukia? Kuomet laukiama iš tikrųjų? Tikrai laukiame tik tada, kai mylime. Negalime iš tikrųjų laukti, jeigu širdis nėra kupina meilės. Laukia meilė... Meilė laukia, kada sugrįš mylimasis, laukia to, kuris yra mylimas dovanai. Juk sugrįžęs sūnus gardžiai nekvepia. Jis dvokia kiaulėmis. O kaip elgiasi tėvas? Jis tiesia į jį rankas, išbučiuoja jį, užmauna ant piršto žiedą, išprausęs apvelka drabužiu, papjauna nupenėtą veršį ir surengia puotą, meilės bendrystės šeimyniška pokylį.

Šis palyginimas nuostabiai parodo, kad pats Tėvas nešioja savyje mūsų paslaptį ir saugo ją už mus. Jis nešioja mums duotą pažadą. Jame sudėti visi pažadai, skirti trokštamiausiam. Būti kūrinijos šedevru - tai būti trokštamiausiam. O kai šedevras palieka Tėvą, jis, tai yra mes, yra ir laukiamiausias. Ir net daugiau nei laukiamiausias, nes palyginimai niekad neatskleidžia viso tikrovės slėpinio turtingumo. Tėvas ne tik mūsų laukia, jis ateina mūsų pasitikti, jis mūsų ieško, mus tarsi persekioja ir kviečia: "Ateik! Ateik pas mane! Leiskis atplėšiamas nuo tų paršelių! Laikai save laimingu? Bet tu esi tarp kiaulių, laimingesnių už tave!"

Jeigu šiandien dalyvausime Mišiose, išgirsime tą skaitinį ir Tėvo kvietimą: "Ateik!" Kam sakoma: "Ateik!?" Dar įstabiau, kad tas žmogus atsiliepė, nes šiaip žmogus geba būti stulbinamai kurčias, jis supanašėja su savo bendrais. Kai šaukiate paršelių, įsikniaubusių į savo jovalą lovyje, jis nieko negirdi. Kiek norit kvieskite ėdantį paršelių - jis nieko negirdės! Jis turi visko, ko jam reikia. Paršelis mėgaujasi aukščiausiu palaima! Vien tik akelės žybčioja, jis nieko negirdi! Galite jį šaukti, kiek norite! Jūs jo nedominate!..

Tėvas tai nuolat patiria iš mūsų! Dievas mūsų nedomina... Iškėlėme sau mažytę puotą, įsikniaubėme į žemę ir tik akelės žybsol!.. Tėvas šaukia: "Ateik! Ateik!", bet mes nieko negirdime. Tik vienas žmogus išgirdo...

Kas tas žmogus, kurio ausys atviros? Be abejo, ypatinga malonė turėjo gaubti žmogų, jei jis išgirdo tą kvietimą. O kas kviečia žmogų? Pats Dievas! Tiesiog neįtikėtina, kad Dievas mus kviečia. Kodėl kviečia? Tikrai keista, kad jis mus kviečia po to, kai jį išdavėme.

Mes buvome kaip palyginimo jaunesnysis sūnus. Kaip atsiėmėme savo palikimą? Žemiškajame rojuje! Žaltys tarė Ievai: "Jūs būsite kaip dievai". Pirmyn! Tu esi kaip dievas, o tas senolis dar nenori duoti tau skirtos dievystės! Čiupk ją! Jis nori tave valdyti!" Tiesa, žemiškieji tėvai kartais spaudžia savo vaikus, nenorėdami jiems atiduoti savo palikimo. Tuomet stengiamės jį pasiimti. Ieva taip ir pasiglemžė savo palikimą. Ji norėjo pasidaryti dievu pati, nors Dievas buvo numatęs ją sudievinėti.

Kas yra šis sudievinimas? Tapimas Tėvo sūnumis. Turbūt prisimenate Evangelijos pagal šv. Luką pradžia, kur yra kalbama apie Jėzaus kilmę. Genealogija kyla nuo Jėzaus iki pat Adomo. O kas pasakyta apie Adomą? Adomas yra Dievo sūnus. Jam buvo pažadėta, kad jis tapsiąs Dievo sūnumi viltimi, tikėjimu, ištikimybe Tėvui. Dievas panoro, kad mes būtume jo širdies trokštamiausios būtybės. O mes paveržėme, pavogėme palikimą!

Tačiau šio palikimo pavogti neįmanoma! Mes negalime pasiglemžti dangaus. Jei norite, pabandykite! Jis ten, aukštai. Bet niekas negali pavogti dangaus! Štai kodėl vargšės Ievos atsitokėjimas buvo labai skaudus. Suvalgiusi vaisių nuo gėrio ir blogio pažinimo medžio pabudo ne deivė, bet mums gerai pažįstama, nelabai dieviška žmonija. Ji yra taip menkai dieviška, kad puikiai jaučiasi tarp kiaulių! Vis dėlto Dievas ir toliau mus kviečia. Šis kvietimas labai slėpingas. Nors neturime už ką būti mylimi, Jis mus kviečia ir bėga mūsų pasitikti. Kokia šio kvietimo paslaptis?...